

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 654

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 15 juli 2021

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Sint-Eligiuskerk Kruisem - Restauratiepremie

Onroerend Erfgoed is een agentschap en wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid bevoegd voor bouwkundig, archeologisch, landschappelijk en varend erfgoed. Het agentschap bereidt het onroerenderfgoedbeleid in Vlaanderen voor en voert het uit. Vanuit die optiek inventariseert en beschermt het gebouwen, landschappen, archeologische sites en varend erfgoed. Verder ondersteunt het burgers, lokale overheden, ontwerpers, ontwikkelaars en andere instanties met adviezen en premies. Het draagt ten slotte de kwaliteitsvolle omgang met onroerend erfgoed uit, met doorgedreven beleidsgericht onderzoek en een gerichte communicatie daarover.

In zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 472 van 26 april 2021 gaf de minister aan dat het beschermd monument Sint-Eligiuskerk en de kerk Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Lozer, beide uit Kruisem, op de wachtlijst staan van de nog toe te kennen restauratiepremie en erfgoedpremie bijzondere procedure. De datum van inhoudelijke goedkeuring is 7 maart 2014 voor de Sint-Eligiuskerk en 2 februari 2021 voor de kerk Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand Lozer.

In deze vraag gaat het specifiek over de Sint-Eligiuskerk.

Ondertussen werd op 10 en 12 maart 2021 een bouwkundige inspectie monumentenwacht uitgevoerd. Grootste opmerking: "Bij gebrek aan de vereiste beveiligingsvoorzieningen is het niet mogelijk de volledige kerk te inspecteren of te onderhouden, wat zeer nefast is voor de instandhouding van het gebouw." In het verslag staan verschillende 'dringende tot zeer dringende ingrepen'.

- De loopbruggen, ladders en ladderhaken vertonen grote gebreken en zijn mee oorzaak aan het gebrekkig onderhoud van de daken.
- De leibedekking van middenbeuk, transepten en koor vertoont gaten op verschillende plaatsen. Dat zorgt voor gevolgschade binnenin.
- In de dakgoten zijn grote scheuren in uitzetvoegen of soldeernaden. Het regenwater dringt binnen in de constructie.
- Op de kruising van middenbeuk en noordoostelijk transept is een kilkeper verzwakt.
- Op verschillende plaatsen zijn er natte plekken door het insijpelende regenwater (zie 'dak').
- Op bepaalde plaatsen is het voegwerk uitgevallen. Dat zorgt voor gevolgschade, ook binnenin (bv. portaal).
- Het schilderwerk van de buitenboeiplanken van de bakgoten biedt nog onvoldoende bescherming aan de houten constructie.

Deze zaken stonden eveneens in het ingediende restauratiedossier 2014. De gebreken worden alleen maar erger, waardoor de tijd voor restauratie dringt.

Deze legislatuur gaf de minister aan de wachtlijst te zullen afbouwen. Eerder werd aangegeven dat, indien de werken kunnen starten in 2021/2022, er een engagementsverklaring bezorgd diende te worden. Die werd ingediend.

1. Wanneer zal de premie restauratiekosten/erfgoedpremie bijzondere procedure uitbetaald worden voor de Sint-Eligiuskerk in Kruisem? Gebeurt dat nog in 2021?
2. Hoe hoog zal die premie zijn?
3. Op welke manier zal de premie uitbetaald worden (in schijven, per ingediende factuur, ...)?
4. Indien de premie niet meer in 2021 uitbetaald wordt, wanneer mag de premie voor dat project verwacht worden?
5. Wat is de oorzaak dat het dossier van deze kerk zo lang op de wachtlijst staat?
6. Wat is de oorzaak van de lange wachtlijst tout court?
7. Via welke ingrepen zal de minister voor de andere projecten op de wachtlijst zo spoedig mogelijk melding geven van de te verwachten premie?

ANTWOORD

op vraag nr. 654 van 15 juli 2021

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Vooraleer er sprake is van een uitbetaling van een premie, dient de premie eerst toegekend te worden. Het premiedossier voor de restauratie van het exterieur en een deel van het interieur van de Sint-Eligiuskerk in Kruisem is inderdaad inhoudelijk goedgekeurd door de administratie op 7 maart 2014 en erna op de wachtlijst geplaatst van de nog toe te kennen premies. Ik bekijk wanneer de toekenning van de restauratiepremie kan gebeuren, mogelijks kan dat dit jaar of volgend jaar, want het dossier hoort bij de oudste dossiers op de wachtlijst. De aanvraag om een eerste voorschot te betalen, volgt erna.
Indien er al dringende werken moeten gebeuren voor de toekenning van de premie, dan kan dat tot 20% van de werken die opgenomen zijn in het restauratiedossier zoals artikel 7,§2 van het restauratiepremiebesluit van 14 december 2001 voorziet. Dit meldt men dan wel vooraf aan het agentschap Onroerend Erfgoed.
2. Het geraamde premiebedrag voor dit dossier is 816.984,08 euro.
3. Het totaal uit te betalen bedrag van de premie wordt berekend op basis van de kosten van de uitgevoerde werken. De betaling gebeurt volgens de bepalingen van het restauratiepremiebesluit van 14 december 2001. Na de vaststelling van het definitief premiebedrag na aanbesteding, bezorgt de premienemer aan het agentschap de gunningsbrief, het aanvangsbevel en de borgstelling en kan men een eerste voorschot vragen, dat is 25% van het definitieve premiebedrag. Wanneer minstens de helft van de werken zijn uitgevoerd, kan de premienemer een tweede voorschot vragen op basis van de betalingsbewijzen en facturen, dat is 50% van het definitief premiebedrag. Het saldo van 25% wordt dan berekend en betaald op basis van de eindafrekening.
4. Zie 1.
- 5-6. Vlaanderen investeert elk jaar bijna honderd miljoen euro in onderhoud en herwaardering van beschermd onroerend erfgoed. Maar door de grotere vraag dan het beschikbare budget ontstond een lange achterstand en dus een wachtlijst. Dat was dus een volledig vraaggestuurd systeem waarbij we niet konden ingrijpen als de middelen niet meer binnen redelijke termijnen aan de vraag kon voldoen.

Daarom is de premieregelgeving sinds 10 december 2020 gewijzigd en kan een nieuw evenwicht ontstaan tussen de financiële behoeften van de erfgoedeigenaars en de budgettaire mogelijkheden van de Vlaamse overheid. Vanaf 10 december 2020 kon je geen aanvragen meer indienen voor een erfgoedpremie volgens de bijzondere procedure of voor een meerjarenpremieovereenkomst. Er is nu de verhoogde erfgoedpremie standaardprocedure voor werken tot een maximum aanvaarde kostenraming van 250.000 euro en er is de erfgoedpremie volgens een systeem met jaarlijkse oproepen. De Vlaamse overheid investeert ook éénmalig 100 miljoen euro extra in onroerend erfgoed via het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'.
7. De schorsing van het indienen van premiedossiers voor de wachtlijst en de extra middelen om te investeren zijn de eerste stappen in het terugdringen van de wachtlijst. Via een afbouwstrategie gebaseerd op onder meer duidelijke engagementen van de

premiënemers tot effectieve aanbesteding en uitvoering, maak ik nu werk van een planmatige afbouw van de wachtlijst volgens de beschikbare middelen.